

Κείμενο 1

Ο έρωτας στα χρόνια της τεχνολογίας

Το ακόλουθο διασκευασμένο άρθρο των Δημήτρη Γαλάνη και Νικήτα Καραγιάννη προέρχεται από την ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας «Το Βήμα» <https://www.tovima.gr/2008/11/24/culture/o-erwtas-sta-xronia-tis-technologias/> (προσπελάστηκε στις 23.10.2021).

Μας αρέσει να πιστεύουμε ότι σε έναν κόσμο όπου όλα αλλάζουν η φύση του έρωτα, η χημεία του, ο πυρήνας του παραμένουν και θα παραμένουν πάντα αναλλοίωτα. Και όμως αυτή τη στιγμή έχουμε φθάσει σε ένα οριακό σημείο, πέρα από το οποίο τίποτε, ούτε ο έρωτας, δεν θα είναι το ίδιο. Στο άμεσο μέλλον θα βιώνουμε τον έρωτα με εντελώς διαφορετικό τρόπο, αφού θα εξυπηρετεί πλέον άλλους σκοπούς και άλλες ανάγκες από αυτές που εξυπηρετεί σήμερα.[...]

Αλλά ποιον έρωτα θα ζουν οι άνθρωποι, αφού ο έρωτας έχει ήδη πεθάνει; Μια ματιά γύρω μας φτάνει για να καταλάβουμε ότι ζούμε στην εποχή του θανάτου του συναισθήματος. Κανένας δεν ερωτεύεται πλέον ή, για να είμαστε πιο ακριβείς, κανένας δεν ερωτεύεται όπως παλιά. Και αυτοί που ερωτεύονται εύκολα χωρίζουν και βρίσκουν κάποιον αντικαταστάτη.

Πριν από λίγο καιρό ο έρωτας ήταν κάτι που αναστάτωνε ολόκληρη την ύπαρξή μας, έβαζε φωτιά στις προκαταλήψεις μας και μας έκανε να νιώθουμε ανίκητοι. Σήμερα οι ερωτευμένοι αντιμετωπίζονται σαν παρίες,¹ μέσα σε ένα σύστημα αξιών που θεωρεί το συναίσθημα και την εκδήλωσή του αδυναμίες. Έχουμε γίνει οι αντιρρησίες συναισθήματος, λιποτάκτες των αισθημάτων, δειλοί, με τρικέφαλους μάρμαρο και καρδιά πουρέ.

Η εποχή μας δεν ευνοεί τον ρομαντισμό, στερώντας έτσι από τον έρωτα ένα από τα πιο ερεθιστικά συστατικά του. Ένα αγόρι σήμερα συναντά πολύ εύκολα ένα κορίτσι, το οποίο αποδέχεται πολύ εύκολα την πρότασή του να περάσουν το βράδυ μαζί. Το επόμενο πρωί ξεχνάνε πιο εύκολα ο ένας τον άλλον. Το παιχνίδι της γοητείας δεν έχει πια κανένα σασπένς, καμία προσμονή, καμία δυσκολία. [...]

Αν σήμερα μιλάμε για εκφυλισμό του έρωτα, είναι διότι εμείς οι ίδιοι έχουμε εκφυλισθεί. Μεταθέτουμε το πρόβλημα των χρεοκοπημένων σχέσεων με αβασάνιστη ευκολία στο άμεσο περιβάλλον μας ή μάλλον το αποδίδουμε εκεί. Το χειρότερο ίσως σύμπτωμα αυτής της αντιμετώπισης είναι ότι περιμένουμε από το περιβάλλον μας να βρει μια διέξοδο. Περιμένουμε από τα υλικά αγαθά να γεμίσουν τα κενά που δημιουργήσαμε εμείς στη σχέση μας με τη συμπεριφορά μας.

---

¹ Παρίες= περιθωριοποιημένοι.

Οι εξελίξεις δείχνουν ότι στο άμεσο μέλλον θα υπάρχει μια ορισμένη διαδικασία την οποία θα πρέπει να ακολουθήσουν τα ζευγάρια, προκειμένου να λύσουν τις διαφορές τους, βασισμένη αρκετά στο σημερινό αποτυχημένο αμερικανικό μοντέλο της ψυχολογικής ανάλυσης και προσέγγισης. Στον έρωτα όμως δεν εξηγούνται πάντα όλα. Θα μπορούσαμε να πούμε πως ειδικά όσα δεν εξηγούνται του δίνουν δύναμη και μαγεία. Τα σύγχρονα προβληματικά ζευγάρια τείνουν όλο και περισσότερο να δίνουν στα συμπτώματα της αποτυχίας τους ιατρικές επιστημονικές ορολογίες, ώστε να μπορούν να ελπίζουν σε μια βοήθεια από τους ειδικούς ψυχολόγους-διαιτητές. Αν αυτοί αποφασίσουν ότι το πρόβλημα δεν επιδέχεται καμία λύση, τότε το ζευγάρι θα χωρίζεται χωρίς ενοχές, αποδεχόμενο την επιστημονική γνωμάτευση.

Κείμενο 2

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ (1919-2001)

Τα ψάθινα καπέλα [απόσπασμα]

Το ακόλουθο απόσπασμα προέρχεται από το μυθιστόρημα της Μαργαρίτας Λυμπεράκη Τα ψάθινα καπέλα (Αθήνα, Καστανιώτης, 2002), που κυκλοφόρησε το 1946, με θέμα την εφηβική καθημερινότητα τριών αδελφών, της Κατερίνας, της Ινφάντας και της Μαρίας, κατά τη διάρκεια τριών καλοκαιριών.

Μου φαίνεται πως ο καημένος ο παππούς το χτήμα το 'χε για παρηγοριά. Γιατί είχε χάσει τη γιαγιά όταν η μητέρα κι η θεία Τερέζα ήτανε πέντε και εφτά χρόνων. Δεν την είχε πάρει ο Χάρος. Ζωντανός την είχε πάρει, ένας μουσικός που πέρασε από την Αθήνα κι έδωσε δυο κοντσέρτα. Στο πρώτο η γιαγιά τον ερωτεύτηκε -γνωριστήκανε στο μεταξύ- κι ύστερα από το δεύτερο δεν άντεξε, έφυγε μαζί του. Ξένοι, βλέπεις, και ταιριαζανε. Γιατί κι η γιαγιά δεν ήταν από δω. Ήταν από την Πολωνία κι είχε μάτια πράσινα.

Απόρησα πολύ όταν η Ροδιά μου τα πρωτοφάνέρωσε όλα τούτα. Ήταν, θυμάμαι, βράδυ χειμωνιάτικο και καθόμαστε στην κουζίνα και βράζαμε γλυκοπατάτες. Γιαγιά να κάνει τέτοιο πράγμα - δε μου χωρούσε στο κεφάλι. Το 'πα στη Ροδιά. «Μα, κουτό», μου αποκρίθηκε, «τότε δεν ήτανε γιαγιά, αφού η μάνα σου κι η θεία Τερέζα ήτανε τόσες δα». Αλήθεια, τότε δεν ήτανε γιαγιά... «Δε μάθαμε ποτέ πού πήγε», είπε συνέχεια η Ροδιά. «Ποιος ξέρει τι να γίνεται, αν ζει... Ο παππούς ούτε να την ξανακούσει από τότε...»

Πραγματικά, κανείς δεν ανέφερε τ' όνομά της. Ούτε η μητέρα ούτε η θεία Τερέζα. Μόνο εμείς καμιά φορά τη σκεφτόμαστε -είχαμε ανακαλύψει και μια φωτογραφία της σε μια παλιά κονσόλα, Θεέ μου, τι όμορφη που ήταν...- και για να την ξεχωρίσουμε από την άλλη, τη μητέρα του πατέρα, που ήταν μια δέσποινα με άσπρα μαλλιά και πικραμένο χαμόγελο, ποιος ξέρει από τι ανεκπλήρωτους πόθους, τις λέγαμε γιαγιά κι η Πολωνέζα γιαγιά.

«Εγώ, τι να σας πω, τη θαυμάζω», τους είπα ένα απόγευμα που κουβεντιάζαμε γι' αυτήν ξαπλωμένες στα στάχια.

«Μπα;» έκανε αφηρημένα η Ινφάντα.

«Γιατί;» ρώτησε η Μαρία μ' ενδιαφέρον.

«Να, ήτανε γενναία. Να φύγει έτσι, μακριά απ' τον παππού...»

«Γενναίος είναι όποιος μένει», μ' έκοψε η Μαρία κι η Ινφάντα δεν είπε τίποτα πάνω σ' αυτό.

Μου φαίνεται πως η Μαρία είχε τότε δίκιο και πως εγώ μίλησα έτσι γιατί ήμουνα μικρή. Αργότερα σκέφτηκα πως, για την Πολωνέζα γιαγιά, μακριά ήταν εδώ κι όχι εκεί.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να γράψεις σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων τα στοιχεία που πιστοποιούν, σύμφωνα με τους αρθρογράφους στο Κείμενο 1, ότι στην εποχή μας «ο έρωτας έχει πεθάνει».

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1 οι συγγραφείς οργανώνουν τον λόγο τους με σύγκριση-αντίθεση. Ποια είναι αυτή (μονάδες 4) και τι πετυχαίνουν, κατά τη γνώμη σου, με την επιλογή τους (μονάδες 6);

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 οι αρθρογράφοι χρησιμοποιούν το πρώτο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σου, η πρόθεσή τους (μονάδες 5); Να ξαναγράψεις την πρώτη παράγραφο, μετατρέποντας το πρώτο πληθυντικό σε τρίτο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο, αφού κάνεις τις απαραίτητες αλλαγές (μονάδες 5). Ποια αλλαγή παρατηρείς στο ύφος του κειμένου που έγραψες (μονάδες 5);

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4

Να ερμηνεύσεις τη στάση της αφηγήτριας απέναντι στην Πολωνέζα γιαγιά της, όπως αναδεικνύεται από τον διάλογο, που γίνεται μεταξύ των τριών κοριτσιών (μονάδες 10). Ποιες είναι οι δικές σου σκέψεις για το ίδιο θέμα; (μονάδες 5) Να απαντήσεις τεκμηριωμένα σ' ένα κείμενο 120-150 λέξεων.

Μονάδες 15